

Er zijn door de *Pioniere* in totaal volgens de Duitse cijfers (de Nederlandse zijn iets lager) meer dan 1,3 miljoen landmijnen alsook grote hoeveelheden andere explosieven opgeruimd.

★

Wij willen onderstrepen dat de mijnenvelden na de bevrijding in Nederland een groot probleem vormden. De duinen en stranden moesten worden afgesloten en alleen al in Limburg, Noord-Brabant en Zeeland bevonden zich mijnen in landbouwgronden met een gezamenlijk oppervlak van 8 000 ha. Ernstiger nog: door die mijnenvelden waren er veel grotere landbouwgronden tot een totaal van 40 000 ha onbereikbaar – samen dus bijna 500 vierkante kilometer. Overeenkomstige cijfers zijn ons voor de provincies benoorden de rivieren niet bekend, wèl weten wij dat er in het land als geheel meer dan vijfduizend mijnenvelden waren die stuk voor stuk in kaart moesten worden gebracht en geruimd. Dat was nodig terwille van de veiligheid van de burgerij, speciaal van de landbouwers, en ook om de landbouwproductie te bevorderen. Merkwaardig genoeg (kapitein J. F. R. van Vogelpoel heeft daar in '59 op gewezen¹) had, terwijl toch de spionagegroepen tijdens de bezetting een stroom van gegevens over de Duitse mijnenvelden aan Londen hadden doen toekomen, niemand zich daar rekenschap gegeven van de noodzaak om die velden ten spoedigste op te ruimen. Ook de organisatie van het Militair Gezag had dat niet gedaan terwijl zij er toch juist mee belast zou worden om in bevrijd Nederland het normale leven weer zo snel mogelijk op gang te brengen.

Militair Gezag

Toen wij in deel 9 (*Londen*) het beleid van de regering in ballingschap en in deel 10 a (*Het laatste jaar I*) de ontwikkelingen in het bevrijde Zuiden

¹ Nl. in een aanhangsel bij zijn door de Krijgsgeschiedkundige Afdeling van het Hoofdkwartier van de Generale Staf uitgegeven studie: *De opbouw ten behoeve van de pacificatie van Nederlands-Indië, 5 mei 1945 – 27 december 1949*, hoofddeel II van het werk *De Koninklijke Landmacht na de Tweede Wereldoorlog*.